

Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E

05 decembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Toma Nadejda,

Judecători – Boico Victor, Diaconu Iurie, Catan Liliana, Guzun Ion,

judecând, fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura UTA Găgăuzia, oficiul Central, Sîrbu Lilia, împotriva deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 27 aprilie 2022, în cauza penală în privința lui,

Șterbeț Stanislav XXXXX, născut la XXXXX.

Termenul examinării cauzei:

Prima instanță: 04.06.2020 – 22.11.2021;

Instanța de apel: 13.12.2021 – 27.04.2022;

Instanța de recurs: 18.07.2022 – 05.12.2022.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Cimișlia, sediul Central din 22 noiembrie 2021, cauza fiind examinată în conformitate cu prevederile art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, Șterbeț Stanislav a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal, aplicându-i-se pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 2 (doi) ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Șterbeț Stanislav a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.186 alin.(1) Cod penal, stabilindu-i-se pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 1 (unu) ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

În temeiul art. 84 alin. (1) Cod penal, s-a stabilit lui Șterbeț Stanislav, pentru concurs de infracțiuni prin cumulul total al pedepselor penale aplicate, pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 3 (trei) ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

În temeiul art. 90 alin. (1) Cod penal, pedeapsa aplicată lui Șterbeț Stanislav pe un termen de 3 ani s-a suspendat condiționat pe un termen de probă de 5 (cinci) ani, cu obligarea acestuia de a nu-și schimba domiciliul și/sau reședința, fără consimțământul organului competent, să participe la programe probaționale, să presteze muncă neremunerată în folosul comunității în mărime de 100 (una sută) ore.

S-a aplicat în privința lui Șterbeț Stanislav, până la intrarea sentinței în vigoare, măsura preventivă - obligarea de a nu părăsi țara.

Copia hotărârii s-a expediat Biroului de probațiune din raza teritorială de domiciliu.

Executarea prezentei sentințe s-a pus în sarcina Inspectoratului de Poliție din raza teritorială de domiciliu.

A fost soluționată soarta corpurilor delictive.

Acțiunea civilă înaintată de partea civilă Ciubotaru Ana prin intermediul reprezentantului Cazacu Victor împotriva părții civilmente responsabile Șterbeț Stanislav cu privire la încasarea prejudiciului material și moral cauzat prin infracțiune, s-a admis parțial.

S-a încasat de la Șterbeț Stanislav în beneficiul lui Ciubotaru Ana suma de 23921 lei, drept compensare a prejudiciului material și suma de 2000 lei drept compensare a prejudiciului moral, cauzat prin infracțiune, iar în total suma de 25921 (douăzeci și cinci mii nouă sute douăzeci și unu) lei.

Restul pretenției înaintate de partea civilă Ciubotaru Ana, s-a respins ca fiind neîntemeiată.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, Șterbeț Stanislav în perioada lunilor XXX, data precisă nu a fost stabilită până la moment de către organul de urmărire penală, pe timp de noapte, având scopul sustragerii pe ascuns a bunurilor altei persoane și conștientizând caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale ilicite, știind cu certitudine că Ciubotaru Ana, domiciliată în or. XXXXX, este plecată la muncă peste hotarele Republicii Moldova și că în domiciliul acesteia nu locuiește nimeni fiind lăsat fără supraveghere, a pătruns prin spargerea ușii de termopan în domiciliul acesteia amplasat pe adresa menționată supra, folosindu-se de faptul că nu erau văzut de nimeni, a sustras din domiciliu acesteia de unul singur o bicicletă de model „Start”, cu costul de 3000 lei, un televizor de model „Panasonic TX-42AS600E”, cu costul de 8000 lei, un televizor cu diagonala de 81 cm, de model neidentificat, cu costul de 2500 lei, 2 saltele ortopedice de marca „Momesc” cu dimensiunile de 2x1,60m, cu costul uneia de 520 lei în sumă totală de 1040 lei, un aparat de preparat cafea de model neidentificat, cu costul de 899 lei, un cuptor cu micro unde de model neidentificat, cu costul de 1999 lei, un cuptor pentru coacere electric de model neidentificat, cu costul de 1799 lei, o aerotermă electrică, cu costul de 320 lei, un set de cratițe din inox din 16 obiecte de model „AMC”, cu costul de 1499 lei, un set din 3 tigăi de model „AMC”, cu costul de 1200 lei, un set din 3 cuverturi pentru pat, cu costul uneia de 515 lei în sumă totală de 1545 lei, 6 seturi de lenjerie pentru pat, cu costul unuia de 350 lei în sumă totală de 2100 lei, 2 perne cu dimensiunile de 0,7x0,7 m, cu costul uneia de 105 lei în sumă totală de 210 lei, un covor transversă cu dimensiunea de 8x0,6 m, cu costul de 360 lei, un covor de formă ovală cu lungimea de 2x1,2 m, cu costul de 450 lei, pricinuindu-i astfel părții vătămate Ciubotaru Ana, un prejudiciu material considerabil, în sumă totală de 26921 lei și se estimează la 3,4 salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei, pe care acesta a însușit-o.

Tot el, la data de XXXXX aflându-se pe teritoriul gării auto din or. XX, având scopul sustragerii pe ascuns a bunurilor altei persoane, a sustras pe ascuns de pe o bancă un rucsac de culoare neagră ce-i aparține cet. Eremeev Vladimir, loc. XX, cu prețul de 400 lei, în care se aflau următoarele bunuri materiale: un telefon mobil de model „Xioami Redmi Note 9” de culoare mov, cu prețul de 3500 lei, un notebook de model „Samsung 270E” de culoare neagră, cu prețul de 3200 lei, un card de memorie pentru telefon cu prețul de 90 lei, un complet de 4 șurubelnițe cu prețul de 70 lei, un ciocan de lipit cu prețul de 212 lei, 3 cabluri cu prețul unuia de 30 lei, în sumă de 90 lei,

5 Hard Discuri „SATA” (2,5) 500 GB, cu prețul unuia de 850 lei, în sumă de 4250, un Hard Disk „SATA” (3,5) cu prețul de 900 lei, 4 RAM Memorii „DDR2” 1-4 GB cu prețul unui RAM de 300 lei, în sumă de 1200, 3 încărcătoare pentru telefon, cu prețul unui încărcător de 150 lei, în sumă de 450 lei, o pereche de căști de model „Razer TM” cu prețul de 500 lei, o cutiuță din plastic de culoare negru-roșu în care se aflau 41 de monede etnic-vechi, pe care le-a însușit, pricinuindu-i părții vătămate cet. Eremeev Vladimir o pagubă materială în sumă totală de 14862 lei, ce constituie 1,70 salarii medii lunare pe economie stabilite prin Hotărârea Guvernului RM nr.923 din 22.12.2020.

Acțiunile lui Șterbeț Stanislav au fost încadrate în baza art.186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal, conform indicilor – furtul, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, săvârșit prin pătrundere în locuință cu cauzarea de daune în proporții considerabile, și în baza art. 186 alin. (1) Cod penal, conform indicilor – furtul, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane.

3. Sentința primei instanțe a fost atacată cu apel de către adjunctul procurorului-șef al Procuraturii raionului Cimișlia, Donia Ruslan, prin care a solicitat casarea sentinței pe motivul blândeții acesteia, cu dispunerea rejudecării cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță și aplicarea în privința inculpatului pentru comiterea infracțiunilor imputate pedeapsa penală sub formă de închisoare pe un termen de 2 ani pe art. 186 alin. (2) lit. c) și d) Cod penal, iar pe art. 186 alin. (1) Cod penal închisoare pe un termen de 1 an. Cu aplicarea la caz a prevederilor art. 84 alin. (1) Cod penal, stabilindu-i definitiv inculpatului Șterbeț Stanislav pedeapsă penală sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani, cu executarea pedepsei penale în penitenciar de tip semiînchis.

3.1 În motivarea cererii de apel procurorul a invocat că la stabilirea pedepsei instanța urma să ia în considerare caracterul și gradul pericolului social al infracțiunilor comise, circumstanțele cauzei și personalitatea inculpatului circumstanțele atenuante și agravante a răspunderii penale.

A indicat că Șterbeț Stanislav anterior a fost judecat de mai multe ori deși la moment antecedentele penale sunt stinse.

A susținut că, instanța la aplicarea pedepsei nu a ținut cont în volum deplin și proporțional faptul, că inculpatul nu este la prima încălcare și, ca circumstanța agravantă ale responsabilității inculpatului conform art. 77 Cod penal este - săvârșirea infracțiunii de către o persoană care anterior a fost condamnată pentru infracțiune similară. În acest sens, în baza celor menționate și având în vedere faptul, că pedeapsa penală are drept scop apărarea drepturilor și libertăților persoanei, ordinea de drept, restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, atât din partea condamnatului, cât și a altor persoane, scopuri prevăzute de art. 2 și art. 61 Cod penal, punând în coroborare circumstanțele agravante și celor atenuante, instanța în cazul din speță aplicând o pedeapsă atât de blindă nu a ținut cont, că aceasta nu va servi în volum deplin la atingerea scopului propus.

A considerat că la stabilirea categoriei pedepsei, instanța de judecată urma să țină cont de gravitatea infracțiunilor săvârșite, persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

A invocat că, în cazul discutat corectarea condamnatului, ca scop al pedepsei penale, presupune conștientizarea de către infractor a celor săvârșite. El trebuie convins că respectarea legii penale este o necesitate obligatorie și că numai prin respectarea legii el va putea evita aplicarea și executarea altor pedepse. Prin aplicarea pedepsei se urmărește prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, în primul rând - de către condamnat (prevenția specială), dar și de către alte persoane (prevenția generală). Această concepție se deduce din scopul legii penale (art. 2 Cod penal).

A opinat că, reeducarea și corectarea lui Șterbeț Stanislav nu va putea fi atinsă prin pedeapsa stabilită prin sentința contestată, deoarece nu constituie o pedeapsă echitabilă și proporțional faptelor comise în coraport cu personalitatea inculpatului.

4. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 27 aprilie 2022, s-a respins ca nefondat apelul declarat de adjunctul procurorului-șef al Procuraturii raionului Cimișlia, Donia Ruslan, și s-a menținut sentința Judecătoriei Cimișlia, sediul Central din 22 noiembrie 2021, adoptată pe cauza penală privind învinuirea lui Șterbeț Stanislav Ivan în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. c), d) și art. 186 alin. (1) Cod penal.

4.1 În motivarea soluției, instanța de apel a constatat că, Șterbeț Stanislav, în perioada lunilor XXX, data precisă nu a fost stabilită până la moment de către organul de urmărire penală, pe timp de noapte, având scopul sustragerii pe ascuns a bunurilor altei persoane și conștientizând caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale ilicite, știind cu certitudine că Ciubotaru Ana XX, domiciliată în or. XXXXX este plecată la muncă peste hotarele Republicii Moldova și că în domiciliul acesteia nu locuiește nimeni fiind lăsat fără supraveghere, a pătruns prin spargerea ușii de termopan în domiciliul acesteia amplasat pe adresa menționată supra, folosindu-se de faptul că nu erau văzut de nimeni, a sustras din domiciliu acesteia de unul singur o bicicletă de model „Start”, cu costul de 3000 lei un televizor de model „Panasonic TX42AS600E”, cu costul de 8000 lei, un televizor cu diagonala de 81 cm, de model neidentificat, cu costul de 2500 lei, 2 saltele ortopedice de marca „Momesc” cu dimensiunile de 2x1,60m, cu costul uneia de 520 lei în sumă totală de 1040 lei, un aparat de preparat cafea de model neidentificat, cu costul de 899 lei, un cuptor cu micro unde de model neidentificat, cu costul de 1999 lei, un cuptor pentru coacere electric de model neidentificat, cu costul de 1799 lei, o aerotermă electrică, cu costul de 320 lei, un set de cratițe din inox din 16 obiecte de model „AMC”, cu costul de 1499 lei, un set din 3 tigăi de model „AMC”, cu costul de 1200 lei, un set din 3 cuverturi pentru pat, cu costul uneia de 515 lei în sumă totală de 1545 lei, 6 seturi de lenjerie pentru pat, cu costul unuia de 350 lei în sumă totală de 2100 lei, 2 perne cu dimensiunile de 0,7x0,7 m, cu costul uneia de 105 lei în sumă totală de 210 lei, un covor traversă cu dimensiunea de 8x0,6 m, cu costul de 360 lei, un covor de formă ovală cu lungimea de 2x1,2 m, cu costul de 450 lei, pricinuindu-i astfel părții vătămate Ciubotaru Ana XXX, un prejudiciu material considerabil, în sumă totală de 26921 lei RM, și se estimează la 3,4 salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărîrea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei, pe care acesta a însușit-o. Tot el, la data de XXXXX aflându-se pe teritoriul gării auto din or. XX, având scopul sustragerii pe ascuns a bunurilor altei persoane, a sustras pe ascuns de pe o bancă un rucsac de culoare neagră ce-i aparține cet. Eremeev Vladimir XXX,

loc. or. XXX, cu prețul de 400 lei, în care se aflau următoarele bunuri 9 materiale: un telefon mobil de model „Xioami Redmi Note 9” de culoare mov, cu prețul de 3500 lei, un notebook de model „Samsung 270E” de culoare neagră, cu prețul de 3200 lei, un card de memorie pentru telefon cu prețul de 90 lei, un complet de 4 șurubelnițe cu prețul de 70 lei, un ciocan de lipit cu prețul de 212 lei, 3 cabluri cu prețul unuia de 30 lei, în sumă de 90 lei, 5 Hard Discuri „SATA” (2,5) 500 GB, cu prețul unuia de 850 lei, în sumă de 4250, un Hard Disk „SATA” (3,5) cu prețul de 900 lei, 4 RAM Memorii „DDR2” 1-4 GB cu prețul unui RAM de 300 lei, în sumă de 1200, 3 încărcătoare pentru telefon, cu prețul unui încărcător de 150 lei, în sumă de 450 lei, o pereche de căști de model „Razer TM” cu prețul de 500 lei, o cutiuță din plastic de culoare negru-roș în care se aflau 41 de monede etnic-vechi, pe care le-a însușit, pricinuindu-i părții vătămate cet. Eremeev Vladimir XXX o pagubă materială în sumă totală de 14862 lei, ce constituie 1,70 salarii medii lunare pe economie stabilite prin Hotărârea Guvernului RM nr.923 din 22.12.2020. Acțiunile lui Șterbeț Stanislav au fost încadrate în baza art.186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal, conform indicilor – Furtul, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, săvârșit prin pătrundere în locuință cu cauzarea de daune în proporții considerabile, și în baza art. 186 alin. (1) Cod penal, conform indicilor – Furtul, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane.

Instanța de apel a statuat că, prima instanță corect a stabilit că, în acțiunile inculpatului Șterbeț Stanislav sunt prezente toate elementele infracțiunilor prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. c), d) și art. 186 alin. (1) Cod penal, inclusiv și latura obiectivă, argumente pe care instanța de apel le acceptă și pentru a evita repetări inutile le însușește, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența și practica CtEDO, care în pct. 37 a hotărârii sale în cauza Albert contra României din 16 februarie 2010, statuează că art. 6 §1 din CEDO, deși obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (cauza Van de Hurk contra Olandei, din 19 aprilie 1994, pct. 61), cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

Instanța de apel a conchis asupra motivării ample și temeinice cu privire la procesul de evaluare și apreciere a probelor prezentate de părți în raport cu faptele reținute în sarcina inculpatului Șterbeț Stanislav, cât și la partea individualizării pedepsei aplicate inculpatului în cauză, astfel, toate acestea fiind în corespundere cu exigențele art. 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Cu referire la pedeapsa stabilită inculpatului Șterbeț Stanislav, instanța de apel a menționat că potrivit prevederilor art. 61 alin. (1) din Codul penal, pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului ce se aplică de instanțele de judecată, în numele legii, persoanelor care au săvârșit infracțiuni, cauzând anumite lipsuri și restricții drepturilor lor. Iar, potrivit alin. (2) al aceleiași dispoziții legale, pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea și resocializarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. Executarea pedepsei nu trebuie să cauzeze suferințe fizice și nici să înjosească demnitatea

persoanei condamnate. Conform art. 75 alin. (1) din Codul penal, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a prezentului cod și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a prezentului cod. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. Astfel, din dispozițiile art. 75 alin. (1) Codul penal, se desprind trei criterii generale cu valoare de principiu. Pedeapsa aplicată infractorului trebuie să fie echitabilă, legală și individualizată. Ca urmare, pedeapsa penală este echitabilă atunci când este capabilă de a contribui la realizarea unor scopuri ale pedepsei penale, cum ar fi corectarea condamnatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât de către condamnat, precum și de alte persoane. Or, practica judiciară demonstrează că, o pedeapsă prea aspră generează apariția unor sentimente de nedreptate, jignire, înrăire și de neîncredere în lege, fapt ce poate duce la consecințe contrare scopului urmărit. Legalitatea pedepsei impune instanței obligația de a stabili pedeapsa în limitele fixate în Partea Specială și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții Generale a Codului penal. Iar, individualizarea pedepsei constă în obligația instanței de a stabili măsura pedepsei concrete infractorului, necesară și suficientă pentru realizarea scopurilor legii penale și pedepsei penale.

Instanța de apel a accentuat că, pedeapsa aplicată inculpatului trebuie să fie capabilă să restabilească echitatea socială și să realizeze scopurile legii penale și pedepsei penale, în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale a Codului penal și stabilirea pedepsei în limitele fixate în partea specială a acestuia. Limitele termenelor de pedeapsă, prevăzute în partea specială, sunt determinate de încadrarea juridică a faptei și reflectă gravitatea infracțiunii săvârșite. Gravitatea acesteia constă în modul și mijloacele de săvârșire a faptei, de scopul urmărit, de împrejurările în care fapta a fost comisă, de urmările produse sau care s-ar fi putut produce. Cuantumul pedepsei, în afară de gravitatea infracțiunii săvârșite, se stabilește având în vedere persoana celui vinovat, care include date privind gradul de dezvoltare psihică, situația materială, familială sau socială, prezența sau lipsa antecedentelor penale, comportamentul inculpatului până sau după săvârșirea infracțiunii, deci este vorba de personalitatea infractorului. Pedeapsa și modalitatea de executare a acesteia trebuie individualizate în așa fel, încât inculpatul să se convingă de necesitatea respectării legii penale și evitarea în viitor a săvârșirii unor fapte similare.

Instanța de apel a reținut că, în acord cu prevederile art.16 Cod penal, infracțiunea prevăzută la art. 186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal, se atribuie la categoria infracțiunilor mai puțin grave, pentru săvârșirea căreia legea penală prevede pedeapsa cu amendă în mărime de la 650 la 1350 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de până la 4 ani, iar infracțiunea prevăzută la art. 186 alin. (1) Cod penal, se atribuie la categoria infracțiunilor ușoare, pentru săvârșirea căreia legea penală prevede pedeapsa cu amendă în mărime până la 650 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în

folosul comunității de la 120 la 240 de ore, sau cu închisoare de până la 2 ani. Respectiv, aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal de către prima instanță, nu reprezintă o categorie aparte de pedeapsă, ci o măsură oferită persoanei prin lege de a demonstra că infracțiunea comisă de ea este un incident în viața acesteia.

În afară de motivele care au servit temei pentru stabilirea pedepsei principale, prima instanță a motivat suplimentar, din care considerente a concluzionat că, nu este rațional ca inculpatul să execute real termenul de pedeapsă stabilit. Analizând condițiile în care poate fi acordată suspendarea executării pedepsei rezultă că aceasta nu este un drept al inculpatului, ci o facultate a instanței de judecată, care este liberă să aprecieze dacă este cazul să o acorde. E de menționat că suspendarea condiționată a executării pedepsei cu închisoare depinde de întrunirea cumulativă a mai multor condiții, expres și limitative prevăzute de lege, care privesc, pe de o parte, pedeapsa aplicată și natura infracțiunii – condiții obiective, iar pe de altă parte, situația și persoana infractorului – condiții subiective.

Instanța de apel a considerat argumentele procurorului declarative, or, după cum s-a menționat supra, cuantumul pedepsei, în afară de gravitatea infracțiunii săvârșite, se stabilește având în vedere persoana celui vinovat, care include date privind gradul de dezvoltare psihică, situația materială, familială sau socială, prezența sau lipsa antecedentelor penale, comportamentul inculpatului până sau după săvârșirea infracțiunii, deci este vorba de personalitatea infractorului. Pedeapsa și modalitatea de executare a acesteia trebuie individualizate în așa fel, încât inculpatul să se convingă de necesitatea respectării legii penale și evitarea în viitor a săvârșirii unor fapte similare.

Subsecvent, ținând cont de criteriile de individualizare a inculpatului la stabilirea pedepsei penale, instanța de apel a atestat că prima instanță corect a stabilit mărimea pedepsei aplicate inculpatului Șterbeț Stanislav și totodată corect a aplicat în privința acestuia prevederile art. 90 Cod penal.

Instanța de apel a constatat ca fiind nefondate alegațiile apelantului, prin care se invocă că „la stabilirea categoriei pedepsei, instanța de judecată urma să țină cont de gravitatea infracțiunilor săvârșite, persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia”. Or, potrivit sentinței emise, s-a indicat „reieșind din cumulul de circumstanțe atenuante și agravante stabilite în speță, personalitatea inculpatului, etc”. Astfel, contrar celor invocate de acuzatorul de stat, în speță se atestă că prima instanță a ținut cont de toate particularitățile de individualizare a pedepsei.

Instanța de apel a conchis că sentința primei instanțe este una legală și întemeiată, or, la caz, prima instanță, pentru aplicarea pedepsei, a luat în considerație circumstanțele atenuante și agravante, stabilind corect o pedeapsă echitabilă pentru infracțiunea comisă de inculpat.

În concluzia celor enunțate, reieșind din sancțiunea prevăzută de legislația penală, instanța de apel a conchis că, la stabilirea pedepsei de către prima instanță, s-a ținut cont de faptul că, inculpatul Șterbeț Stanislav a comis o infracțiune ușoară și una mai puțin gravă, și reieșind din circumstanțele cauzei, personalitatea inculpatului,

pedeapsa aplicată sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani cu stabilirea termenului de probă 3 ani, conform prevederilor art.90 Cod penal, este corespunzătoare și echitabilă, nefiind cazul schimbării acesteia, or, conștientizarea profundă de către inculpat a faptei săvârșite s-a manifestat prin recunoașterea vinovăției acestuia, respectiv ultimul poate fi corectat prin intermediul liberării de pedeapsă penală.

La fel, instanța de apel a constatat că, prima instanța la stabilirea pedepsei a luat în considerație circumstanța agravantă – săvârșirea infracțiunii de către o persoană care anterior a fost condamnată pentru infracțiune similară. Respectiv, pedeapsa stabilită va avea un efect preventiv atât pentru inculpat, cât și pentru alte persoane predispuse la comiterea unor astfel de infracțiuni și va constitui o garanție și o asigurare că drepturile și libertățile consfințite în Constituția Republicii Moldova și alte legi ale statului sunt apărate, iar violarea lor este contracarată și pedepsită.

În contextul circumstanțelor menționate supra, instanța de apel a reținut ca fiind neîntemeiate argumentele acuzatorului de stat potrivit cărora „reeducarea și corectarea lui Șterbeț Stanislav nu va putea fi atinsă prin pedeapsa stabilită prin sentința contestată, deoarece nu constituie o pedeapsă echitabilă și proporțional faptelor comise în coraport cu personalitatea inculpatului”, or, circumstanțele menționate supra determină de a considera, că pedeapsa stabilită de prima instanță inculpatului Șterbeț Stanislav este pasibilă executării, va asigura restabilirea echității sociale, corectarea și reeducarea inculpatului în realizarea scopului pedepsei penale stabilit la art. 61 Cod penal.

Alegațiile procurorului precum că, doar pedeapsa cu închisoare cu executare trebuie stabilită inculpatului, de către instanța de apel nu au fost reținute ca plauzibile. Pe cât această categorie de pedeapsă este cea mai aspră și în cazul în care se săvârșește infracțiuni care se clasifică ușoară și mai puțin gravă, cum sunt cele din speță, evident este că pedeapsa cu închisoare are un caracter excepțional și se aplică atunci când gravitatea infracțiunii și personalitatea infractorului fac necesară aplicarea pedepsei cu închisoare, iar o altă pedeapsă este insuficientă și nu și-ar atinge scopul.

Reieșind din considerentele redate, instanța de apel a concluzionat că, argumentele invocate în cererea de apel depusă de adjunctul procurorului-șef al Procuraturii raionului Cimișlia, Donia Ruslan sunt nefondate, nu pot servi temei de admitere a apelului și nu se impune necesitatea intervenirii în soluția primei instanțe în partea stabilirii pedepsei.

Instanța de ape a respins și cererea inculpatului cu privire la aplicarea prevederilor în privința acestuia a Legii nr. 243 privind amnistia, or în privința lui Șterbeț Stanislav au fost aplicate prevederile Legii privind amnistia din 29.07.1999 (în vigoare 20 august 1999) prin care acesta a fost liberat de pedeapsa penală pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 119 alin. (3) Cod penal din 24.03.1961: Sustragerea de bunuri din avutul proprietarului, săvârșită prin furt. La fel în privința lui Șterbeț Stanislav a fost aplicată amnistia pe data de 11.01.2017(vol. III, f.d.57).

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către procurorul în Procuratura UTA Găgăuzia, Sîrbu Lilia, prin care invocând ca temei pentru recurs

prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, a solicitat casarea deciziei, cu remiterea cauzei la rejudecare.

5.1. În motivarea recursului procurorul invocă că, la stabilirea pedepsei, instanța de apel eronat a ajuns la concluzia că corectarea și reeducarea inculpatului este posibilă fără ca acesta să fie izolat de societate și a menținut pedeapsa stabilită cu aplicarea prevederilor art.90 Cod penal.

Menționează că, în conformitate cu principiul individualizării pedepsei (art. 7 Cod penal) în coroborare cu criteriile generale de individualizare a pedepsei inserate la art. 75 alin.(1) Cod penal, consideră că la stabilirea pedepsei inculpatului, instanța greșit a aplicat criteriile generale de individualizare a pedepsei, potrivit cărora, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în partea specială a Codului penal și în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale a Codului penal, iar la stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. Sancțiunile penale, pentru a-și atinge scopurile și pentru a avea eficiență funcțiile lor trebuie să fie corect individualizate, motiv pentru care individualizarea pedepselor constituie un principiu de bază a dreptului penal.

Specifică că, instanța de apel la soluția sa de aplicare a institutului suspendării condiționate nu a ținut cont pe deplin de circumstanțele cauzei și persoana celui vinovat. Conform pct. 10, 12 din Hotărârea Plenului CSJ nr.8 din 11.11.2013 privire la unele chestiuni ce vizează individualizarea pedepsei penale», în cazul în care instanța de judecată a constatat circumstanțe atenuante și a redus pedeapsa, după caz pînă la minim, aceste circumstanțe nu mai pot servi temei de aplicare a prevederilor art. 90 Cod penal, deoarece ar însemna că aceleași situații de drept i se acordă o dublă valență juridică. La stabilirea pedepsei cu aplicarea prevederilor art. 79 și 90 Cod penal, instanța urmează să identifice circumstanțe(ță) exceptionale(ă) pentru stabilirea unei pedepse sub limita minimă sau altă pedeapsă mai blîndă și alte circumstanțe importante care ar permite condamnarea cu suspendarea pedepsei.

Susține că, prima instanță și instanța de apel la analiza condițiilor privind aplicarea art. 90 Cod penal, insuficient a abordat personalitatea inculpatului Șterbeț Stanislav, ce reprezintă condiția esențială care urma a sta la originea concluziilor privind iraționalitatea executării reale a pedepsei cu închisoare, or, deși anterior a încălcat legislația penală, Șterbeț S. nu a stat pe calea corijării și a comis infracțiuni similare.

Remarcă că, atât în procesul urmăririi penale cât și în procesul examinării cauzei a fost stabilită lipsa circumstanțelor excepționale, cât și celor atenuate, prezența circumstanțelor agravante, și anume săvârșirea infracțiunii de către o persoană care anterior a fost condamnată pentru infracțiune similară, iar datele privind personalitatea inculpatului confirmă predispunerea acestuia la comiterea infracțiunilor, ținând cont de caracteristica negativă la locul de trai, prezența condamnărilor anterioare, prezența faptului tragerii la răspunderea contravențională,

comportamentul inculpatului care după comiterea infracțiunilor nu a întreprins nicio acțiune pentru a cere scuze pentru acțiunile sale, pentru a repara prejudiciul cauzat.

Invocă că pedeapsă prea blândă va fi apreciată ca o atitudine tolerantă din partea statului a comportamentului prejudiciabil și va diminua încrederea societății în eficacitatea și echitatea sistemului de justiție, or, în cazul dat a fost demonstrată că pedeapsă prea blândă nu este suficientă nici pentru corectarea infractorului și nici pentru prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni. Totodată, aceste circumstanțe, nu au fost luate în considerație în mod corespunzător la aplicarea pedepsei de către prima instanță și instanța de apel.

Opinează că, în cauza dată nu există și nu au fost stabilite careva circumstanțe care ar micșora esențial gravitatea faptelor inculpatului Șterbeț Stanislav, ce ar permite de a concluziona că corectarea lui este posibilă fără executarea pedepsei sub formă de închisoare.

6. Judecând recursul ordinar în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, Colegiul penal lărgit consideră că recursul urmează a fi admis din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecând recursul, admite recursul, casează total sau parțial hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

De asemenea, instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârile atacate și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Instanța de apel, este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost săvârșită de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate și administrate la dosar în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

La chestiunile de drept se referă cele ce țin de următoarele: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual au fost corect aplicate, iar hotărârea adoptată conține răspuns la toate motivele invocate în apel.

După cum rezultă din conținutul cererii de recurs declarat, procurorul semnalează temeiurile pentru recurs prevăzute la art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, potrivit cărora hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, în cazurile când *hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței*, precum și *s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale*.

Analizând textul deciziei contestate prin prisma argumentelor invocate în recurs și temeiurilor de casare nominalizate, Colegiul penal lărgit constată că criticile aduse

de către procuror și-au găsit confirmare în speța dedusă judecății, sub aspectul că instanțele de fond *nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.*

Așadar, revenind la cauza penală intentată în privința lui Șterbeț Stanislav în comiterea infracțiunilor prevăzute la art. 186 alin. (2) lit. c), d) și art.186 alin.(1) Cod penal, instanța de recurs atestă faptul că potrivit actului de învinuire, și ulterior – constatărilor instanțelor de fond, inculpatului i se incriminează *sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, precum și sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, săvârșit prin pătrundere în locuință cu cauzarea de daune în proporții considerabile.*

Analizând partea descriptivă a sentinței, în prezenta cauză, Colegiul penal lărgit constată, că hotărârea primei instanțe, nu conține răspunsuri argumentate prin prisma criticilor invocate în apel, respectiv instanța de apel prin efectul căii de atac urma să dea o apreciere argumentată profund și multilateral în ce privește aspectelor de fapt și de drept, prin prisma motivelor principale invocate în apel, ceea ce însă nu a fost efectuat în prezenta speță de către instanța de apel, iar lipsa argumentelor, *în special în partea aplicării prevederilor art. 90 Cod penal, contravine esenței solicitării care a fost bazată cu indicarea concretă a circumstanțelor cauzei, decizia fiind neargumentată.*

Colegiul reiterează că, obligația instanței de a-și motiva hotărârea face parte din setul de garanții stabilite pentru existența unui proces echitabil, iar potrivit considerentelor CtEDO, expuse în cazurile aplicării art. 6 al Convenției, s-a conchis că o hotărâre motivată demonstrează că părțile au fost auzite în cadrul procesului penal (*Suominen c. Finlandei (2003) § 37, Kuznețov și alții c. Rusiei (2007) § 85*).

Colegiul lărgit notează că, pentru a demonstra că părțile au fost auzite în prezenta cauză, instanța de apel urma să dea răspunsuri convingător argumentate în hotărârea sa asupra motivelor invocate de apelant, să efectueze propriile completări în scopul acordării unei aprecieri suficiente a temeiniciei hotărârii, prin prisma criticilor invocate de părți.

Din conținutul recursului declarat, rezultă că autorul acestuia își exprimă dezacordul aplicării de către instanța de fond și apel a prevederilor art. 90 Cod penal, adică suspendarea condiționată a executării pedepsei, stabilit inculpatului pentru infracțiunile săvârșite, adoptând soluții eronate în acest sens, deoarece pedeapsa numită ultimului este neproportională circumstanțelor stabilite la caz, fiind una blândă, ce nu va atinge scopul pedepsei penale de restabilire a echității sociale, corectarea persoanei vinovate și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, atât din partea condamnaților, cât și altor persoane.

Deși Șterbeț Stanislav a recunoscut integral vinovăția în comiterea faptelor reținute prin rechizitoriu în privința sa, beneficiind astfel de judecarea cauzei în procedură simplificată, iar instanțele de fond au reținut la individualizarea pedepsei prevederile art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, art. 70 Cod penal, și art. 16 alin.(2) și (3) Cod penal, cumulul de circumstanțe atenuante și agravante, precum și personalitatea inculpatului, totuși, niște particularități de o importanță majoră au fost omise de către instanța de gradul doi de jurisdicție referitoare la modalitatea de executare a pedepsei penale stabilită în privința lui Șterbeț Stanislav.

Prin urmare, în decizia recurată, instanța de apel a menținut concluzia primei instanțe ce vizează oportunitatea aplicării prevederilor art. 90 Cod penal în privința inculpatului, rezumându-se la următoarele: *La caz, Colegiul judiciar constată ca fiind corect reținut de instanța de fond precum că „conducându-se de scopurile pedepsei penale, consfințite de art.61 alin.(2) Cod penal, reieșind din caracterul infracțiunilor, care potrivit prevederilor art.16 alin.(2) și (3) Cod penal una este ușoară iar una este una mai puțin gravă, precum și din noile limite ale pedepselor sub formă de închisoare determinate potrivit art.364/1 Cod de procedură penală, art.70 Cod penal, coroborate cu art.186 alin.(1) Cod penal în vigoare la data săvârșirii infracțiunii, și anume în limitele de 3 luni – 1 ani 4 luni închisoare, și art. 186 al. (2) Cod penal în vigoare la data săvârșirii infracțiunii, și anume în limitele de 3 luni – 3 ani închisoare, instanța de judecată, reieșind din cumulul de circumstanțe atenuante și agravante stabilite în speță, personalitatea inculpatului, consideră că în privința lui Șterbeț Stanislav, pentru comiterea de către acesta a infracțiunii prevăzute de art.186 alin.(1) Cod penal, este echitabilă aplicarea unei pedepse sub formă de închisoare pe un termen de 1 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, iar pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art.186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal, este echitabilă aplicarea unei pedepse sub formă de închisoare pe un termen de 2 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis”*(f.d. 69, vol. III).

Analizând motivarea succintă și vagă reprodușă *supra* de către instanța de apel, ce a condiționat menținerea prevederilor art. 90 Cod penal în privința inculpatului Șterbeț Stanislav, Colegiul penal lărgit subliniază că, în sensul dispoziției art. 90 alin. (1) Cod penal, legiuitorul s-a referit la o motivare suplimentară, alta decât cea care a constituit temei de individualizare a pedepsei penale. Or, suspendarea condiționată a executării pedepsei cu închisoare depinde de întrunirea cumulativă a mai multor condiții, expres și limitativ prevăzute de lege, care privesc, pe de o parte, pedeapsa aplicată și natura infracțiunii – *condiții obiective*, iar pe de altă parte, situația și persoana infractorului – *condiții subiective*.

În cadrul condițiilor suspendării, persoana inculpatului interesează sub raportul pericolozității sale, decurgând, în primul rând, din fapta și din împrejurările în care aceasta a fost săvârșită, iar în al doilea rând, din **persoana infractorului**, care trebuie studiată pentru a se putea constata dacă aceasta se poate corecta fără executarea pedepsei.

La caz, instanțele de fond au stabilit corect și întemeiat condițiile obiective (comiterea unei infracțiuni ușoare și a unei mai puțin grave, stabilirea unei pedepse cu închisoarea pe un termen de 3 ani) pentru a antrena instituția suspendării condiționate a executării pedepsei.

Însă, cel de-al doilea criteriu, ce vizează în mod direct persoana inculpatului, tendința inculpatului de a se corecta fără a fi izolat de societate – a fost ignorat complet de către instanțele de fond, aceasta în condițiile în care, inculpatul Șterbeț Stanislav fiind anterior condamnat de mai multe ori, inclusiv cu aplicarea pedepsei sub formă de închisoare, nu a pășit pe calea corijării și în mod repetat a comis infracțiuni similare.

Totodată, Colegiul reține că, în procesul examinării cauzei a fost stabilită lipsa circumstanțelor excepționale cât și a celor atenuante, prezența circumstanțelor agravante și anume săvârșirea infracțiunii de către o persoană care anterior a fost condamnată pentru infracțiune similară, precum și personalitatea inculpatului care la

locul de trai se caracterizează negativ, prezența condamnărilor anterioare, prezența faptului tragerii la răspundere contravențională, comportamentul inculpatului după comiterea infracțiunilor.

Instanța de recurs reține că, inculpatul Șterbeț Stanislav anterior a fost condamnat de mai multe ori: *prin sentința Judecătorei Cimișlia din 11 noiembrie 2011 în baza art. 186 alin.(1) Cod penal, la 1 an 4 luni închisoare; prin sentința Judecătorei Cimișlia din 20 noiembrie 2013, procesul penal pe art. 186 alin.(2) Cod penal a fost încetat, în legătură cu împăcarea părților; prin sentința Judecătorei Cimișlia din 25 aprilie 2014 în baza art. 186 alin.(2) Cod penal, la 3 ani închisoare (f.d.47-50, vol. II).*

Asupra împrejurărilor relatate, instanțele de fond nu s-au expus în nici un mod, trecând cu vederea faptul că nu au fost stabilite careva circumstanțe care ar micșora esențial gravitatea faptelor inculpatului Șterbeț Stanislav și ar permite de a concluziona că corectarea lui este posibilă fără executarea pedepsei sub formă de închisoare.

Mai mult, reieșind din descrierea faptelor infracționale reținute de către organul de urmărire penală, și constatate de către instanțele de fond, atitudinea inculpatului care după comiterea infracțiunilor nu a întreprins nici o acțiune pentru a repara prejudiciul cauzat sau a-și cere scuze pentru acțiunile sale, descrie într-o măsură sau alta personalitatea inculpatului.

Aspectele date însă, nu au intrat în vizorul instanțelor ierarhic inferioare, deși, făcând referință la punctele de reper consemnate mai sus – persoana făptuitorului – interesează în egală măsură, atunci când se pune în discuție oportunitatea aplicării suspendării condiționate a executării pedepsei.

Prin urmare, Colegiul penal lărgit consideră pripită concluzia instanței de apel precum că, scopul corectării și reeducării inculpatului poate fi realizat și prin aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal - suspendarea condiționată a pedepsei, or, la individualizarea acesteia, conform criteriilor generale de individualizare, instanța de judecată trebuie să respecte toate cerințele prevăzute de legea penală ce asigură aplicarea față de inculpat a unei pedepse echitabile, legale și individualizate. Neglijarea unora din aceste criterii, constituie temei pentru casare a hotărârii contestate.

Circumstanțele cauzei, potrivit art. 75 Cod penal, se referă atât la cele care atenuază răspunderea, cât și la cele care agravează răspunderea, de care instanțele de fond sunt obligate să țină cont la individualizarea pedepsei.

Așadar, instanța de recurs notează că, în textul art. 90 alin. (1) Cod penal, unitatea lexicală „poate”, oferă posibilitatea și nu obligația instanței de judecată de a aplica prevederile acestei norme.

În cadrul instituției suspendării condiționate a executării pedepsei, instanța, după ce realizează individualizarea pedepsei prin determinarea concretă a acesteia în baza criteriilor generale de individualizare, completează acest rezultat printr-un act de individualizare a executării pedepsei.

Condițiile privind acordarea suspendării condiționate a executării pedepsei prevăzute de art. 90 Cod penal, se referă la pedeapsa aplicată și natura infracțiunii; circumstanțele cauzei și persoana infractorului; aprecierea instanței dacă scopul poate fi atins și fără executarea acesteia.

Având în vedere cele menționate mai sus, Colegiul lărgit conchide că instanța de apel a adoptat o hotărâre nemotivată, contrar prevederilor art. 417 Cod de procedură penală.

Astfel, Colegiul statuează că erorile procesuale admise de către instanța de apel, cad sub incidența prevederilor art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și nu pot fi corectate în ordinea procedurii de recurs, motiv pentru care decizia instanței de apel urmează a fi casată, cu dispunerea rejudecării cauzei de către Curtea de Apel Comrat.

În cadrul rejudecării cauzei, instanța de apel urmează să înlăture eroarea menționată, să țină cont de împrejurările expuse care au servit temei de casare a soluției adoptate și în strictă conformitate cu prevederile art. 417-418 Cod de procedură penală să pronunțe o hotărâre legală, întemeiată și motivată.

De asemenea, la rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, ce prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesuale penale asupra aspectelor evidențiate în prezenta decizie, să argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

7. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE:

Admite recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura UTA Găgăuzia, oficiul Central, Sîrbu Lilia, casează total decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 27 aprilie 2022, în cauza penală în privința lui *Șterbeț Stanislav XXXXX* și dispune rejudecarea cauzei, de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Decizia motivată pronunțată la *27 ianuarie 2023*.

Președinte

Toma Nadejda

Judecători

Boico Victor

Diaconu Iurie

Catan Liliana

Guzun Ion